

**Наказ МОУ № 606 — Правила
носіння військової форми
одягу та знаків розрізнення
військовослужбовцями ЗСУ,
ДССТ та ліцеїстами
військових ліцеїв**

Правила носіння військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та ліцеїстами військових ліцеїв, затверджено наказом Міністерства оборони України № 606 від 20.11.2017. Правила носіння одягу та знаків зареєстровано в Мін'юсті 13.12.2017 за № 1502/31370.

Правила визначають порядок носіння військової форми одягу відповідно до наказу Міністерства оборони України від 18 липня 2017 року № 370 "Про затвердження Зразків військової форми одягу та загальних вимог до знаків розрізнення військовослужбовців та ліцеїстів військових ліцеїв", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 серпня 2017 року за № 1047/30915 (далі - наказ "Про затвердження Зразків"), військовослужбовцями Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту (далі - військовослужбовці) та ліцеїстами військових ліцеїв (далі - ліцеїсти).

2. Право на носіння військової форми одягу мають військовослужбовці, військовозобов'язані під час проходження зборів, резервісти, курсанти та ліцеїсти. Громадяни, які звільнені з військової служби в запас або у відставку з наданням права носіння військової форми одягу, дозволяється носіння військової форми одягу, встановленої цими правилами або військової форми одягу, яка встановлена на дату звільнення.

3. Військову форму одягу носять у суворій відповідності з цими Правилами. Предмети військової форми одягу повинні відповідати встановленим у наказі "Про затвердження Зразків" описам, бути ретельно припасованими й утримуватися в бездоганному стані.

4. Встановлено такі види військової форми одягу:

парадна;

парадно-церемоніальна;

парадно-вихідна;

повсякденна;

польова (службова морська);

спеціальна;

спортивна.

Кожна з зазначених військових форм поділяється на літню, демісезонну та зимову форму одягу.

ЗМІСТ

Наказ.....	4
Інструкція	5
I. Загальні положення.....	5
II. Форма одягу військовослужбовців	13
III. Правила носіння польової (морської службової) форми одягу.....	27
IV. Правила носіння окремих предметів військової форми одягу.....	38
V. Правила носіння погонів, емблем та нарукавних і нагрудних знаків	43
VI. Правила носіння орденів, медалей, орденських стрічок і стрічок медалей на планках та інших відзнак на військовій формі одягу.....	49
Додатки.....	59

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

20.11.2017 № 606

**Зареєстровано в
Міністерстві
юстиції України
13 грудня 2017 р.
за № 1502/31370**

**Про затвердження Правил носіння військової
форми одягу та знаків розрізнення
військовослужбовцями Збройних Сил України,
Державної спеціальної служби транспорту та
ліцеїстами військових ліцеїв**

*{Заголовок Наказу в редакції Наказу Міністерства оборони №
238 від 30.06.2020}*

*{Із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони
№ 238 від 30.06.2020
№ 398 від 04.11.2020}*

На виконання пункту 7 статті 7 Закону України “Про військовий
обов’язок і військову службу” та з метою упорядкування носіння
військової форми одягу і знаків розрізнення військовослужбовцями
Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та
ліцеїстами військових ліцеїв **НАКАЗУЮ:**

*{Прембула із змінами, внесеними згідно з Наказом
Міністерства оборони № 238 від 30.06.2020}*

1. Затвердити Правила носіння військової форми одягу та знаків
розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України,
Державної спеціальної служби транспорту та ліцеїстами військових
ліцеїв, що додаються.

*{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства
оборони № 238 від 30.06.2020}*

2. Начальнику Тилу Збройних Сил України у місячний строк розробити та подати на затвердження План переходу військовослужбовців Збройних Сил України на носіння нової військової форми одягу та забезпечити його своєчасне виконання.

3. Носіння парадної (парадно-вихідної) та повсякденної форми одягу старого зразка та знаків розрізнення до неї дозволяється до 01 січня 2019 року.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Міністр оборони
України
генерал армії України**

С.Т. Полторак

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
оборони України
20.11.2017 № 606
(у редакції наказу
Міністерства
оборони України
від 30 червня 2020 року №
238)

Зареєстровано в
Міністерстві
юстиції України
13 грудня 2017 р.
за № 1502/31370

ПРАВИЛА
носіння військової форми одягу та знаків розрізнення
військовослужбовцями Збройних Сил України,
Державної спеціальної служби транспорту та
ліцеїстами військових ліцеїв

I. Загальні положення

1. Ці Правила визначають порядок носіння військової форми одягу відповідно до наказу Міністерства оборони України від 18 липня 2017 року № 370 "Про затвердження Зразків військової форми одягу та загальних вимог до знаків розрізнення військовослужбовців та ліцеїстів військових ліцеїв", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 серпня 2017 року за № 1047/30915 (далі - наказ "Про затвердження Зразків"), військовослужбовцями Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту (далі - військовослужбовці) та ліцеїстами військових ліцеїв (далі - ліцеїсти).

2. Право на носіння військової форми одягу мають військовослужбовці, військовозобов'язані під час проходження зборів, резервісти, курсанти та ліцеїсти. Громадяни, які звільнені з військової служби в запас або у відставку з наданням права носіння військової форми одягу, дозволяється носіння військової форми одягу, встановленої цими правилами або військової форми одягу, яка встановлена на дату звільнення.

{Пункт 2 розділу I в редакції Наказу Міністерства оборони № 398 від 04.11.2020}

3. Військову форму одягу носять у суворій відповідності з цими Правилами. Предмети військової форми одягу повинні відповідати встановленим у наказі "Про затвердження Зразків" описам, бути ретельно припасованими й утримуватися в бездоганному стані.

4. Встановлено такі види військової форми одягу:

- парадна;
- парадно-церемоніальна;
- парадно-вихідна;
- повсякденна;

польова (службова морська);
спеціальна;
спортивна.

Кожна з зазначених військових форм поділяється на літню, демісезонну та зимову форму одягу.

5. Військова форма одягу призначена для носіння:

1) парадна - на парадах та під час:

вручення військовим частинам* бойових прапорів та інших відзнак;

{Абзац другий підпункту 1 пункту 5 розділу I із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони № 398 від 04.11.2020}

одержання державних нагород, прийняття військової присяги, проведення ритуалу випуску з військового навчального закладу;

річного свята військової частини;

відрекомендування визначеним Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України посадовим особам під час призначення на посаду і присвоєння військового звання;

підйому Військово-Морського Прапора на кораблі, який стає до бойового складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України;

{Абзац шостий підпункту 1 пункту 5 розділу I в редакції Наказу Міністерства оборони № 398 від 04.11.2020}

призначення до складу почесної варти;

2) парадно-церемоніальна - особлива парадна форма одягу для особового складу військовослужбовців Почесної варти Збройних Сил України;

3) парадно-вихідна - у святкові дні; на урочистих засіданнях та офіційних прийомах; під час покладання квітів (вінків) до пам'ятників і на могили воїнів; в інших випадках за рішенням командира військової частини;

4) повсякденна - під час роботи (чергувань, якщо при цьому не передбачено носіння зброї) у штабах, управліннях, установах і закладах, а також у всіх інших випадках, коли не передбачено носіння парадної, парадно-вихідної, польової (службової морської) форми одягу та спеціального одягу;

5) польова (службова морська) - під час виконання бойових (навчально-бойових) завдань, проведення навчань, маневрів, навчальних занять (польових або на військовій техніці), на бойових

чергуваннях (чергуваннях) та вахті під час несення служби у добовому наряді (зі зброєю), у період ліквідації аварій та катастроф, надзвичайних ситуацій;

б) спеціальна - одяг, взуття та засоби індивідуального захисту, що видаються військовослужбовцям за штатними посадами, якими передбачено виконання певних робіт з обслуговування техніки, під час роботи зі шкідливими речовинами чи пов'язаної з небезпечними умовами праці або робіт, що здійснюються в несприятливих метеорологічних умовах та умовах, передбачених нормативно-правовими актами з питань охорони праці та для виконання господарських і будівельних робіт;

7) спортивна - під час проведення спортивних занять і змагань, а також під час індивідуальних тренувань (спортивний одяг і взуття).

* Під військовою частиною маються на увазі органи військового управління, з'єднання, військові частини, кораблі, військові навчальні заклади, відділення (факультети, кафедри) військової підготовки при цивільних закладах вищої освіти, кафедри медицини катастроф та військової медицини цивільних закладів вищої освіти, установи, підприємства та організації Міністерства оборони України.

Дозволяється носити парадно-вихідну форму одягу у вихідні дні та в позаслужбовий час за межами військової частини.

6. За належністю військова форма одягу поділяється на:

1) військову форму одягу Сухопутних військ Збройних Сил України (далі - СВ ЗСУ);

2) військову форму одягу Повітряних Сил Збройних Сил України (далі - ПС ЗСУ);

3) військову форму одягу Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі - ВМС ЗСУ);

4) військову форму одягу Десантно-штурмових військ Збройних Сил України (далі - ДШВ ЗСУ);

5) військову форму одягу Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (далі - ССО ЗСУ);

б) військову форму одягу Державної спеціальної служби транспорту (далі - ДССТ).

Під час виконання бойових (навчально-бойових) завдань, проведення навчань, маневрів, польотів, навчальних занять, на бойових чергуваннях та під час несення служби у добовому наряді носить необхідне спорядження, визначене відповідними нормами забезпечення.

Курсанти вищих військових навчальних закладів (далі - ВВНЗ), ліцеїсти та військовослужбовці строкової військової служби під час звільнення в місто носять парадно-вихідну форму одягу.

За рішенням відповідного начальника дозволяється використовувати польову (службову морську) форму одягу під час виконання завдань повсякденної діяльності у військових частинах.

7. Форма одягу оголошується на період конкретних заходів командиром військової частини або старшим начальником відповідно до вимог цих Правил з урахуванням особливостей виконання службових завдань.

Під час оголошення форми одягу вказуються її назва і за потреби назви додаткових або уточнюючих предметів (наприклад, "Літня повсякденна форма одягу, в сорочці з коротким рукавом").

Форма одягу для стройових оглядів, шикунів та службових нарад оголошується особами, що проводять ці заходи.

8. Форма одягу для несення патрульної служби, чергування, а також для військовослужбовців, які несуть контрольно-пропускну (вартову) службу в приміщеннях, оголошується відповідними начальниками.

9. Перехід на літню або зимову форму одягу встановлюється відповідними наказами начальника гарнізону (старшого морського начальника) та дорученнями командувачів видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України (далі - ЗСУ), Голови Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту залежно від температурного режиму.

10. Форма одягу військовослужбовців ВМС ЗСУ, які мають корабельні звання, оголошується:

командуванням ВМС ЗСУ;

старшими морськими начальниками;

старшими на рейдах;

командирами з'єднань кораблів, що перебувають у поході (на бойовій службі).

11. Військовослужбовці носять форму одягу відповідно до виду, окремого роду військ (сил) ЗСУ, встановлену для військової частини, де вони проходять військову службу, військового звання, а також залежно від завдання, що виконується, відповідно до пункту 5 цього розділу.

Додаток 1
до Правил носіння військової форми
одягу та знаків розрізнення
військовослужбовцями Збройних Сил
України, Державної спеціальної
служби транспорту та ліцеїстами
військових ліцеїв

МАЛЮНКИ
військової форми одягу
I. Військова форма одягу військовослужбовців Сухопутних військ
Збройних Сил України

Таблиця 1

Парадна форма одягу генерала	
Літній період (кітель) мал. 1	Зимовий період (пальто зимове) мал. 2
	
	
	
	

Повсякденна форма одягу вищого офіцерського складу СВ ЗСУ	
Літній період (сорочка з довгими рукавами) мал. 17	Літній період (сорочка з короткими рукавами) мал. 18
	
	
	
	

II. Військова форма одягу військовослужбовців Повітряних Сил Збройних Сил України

Таблиця 1

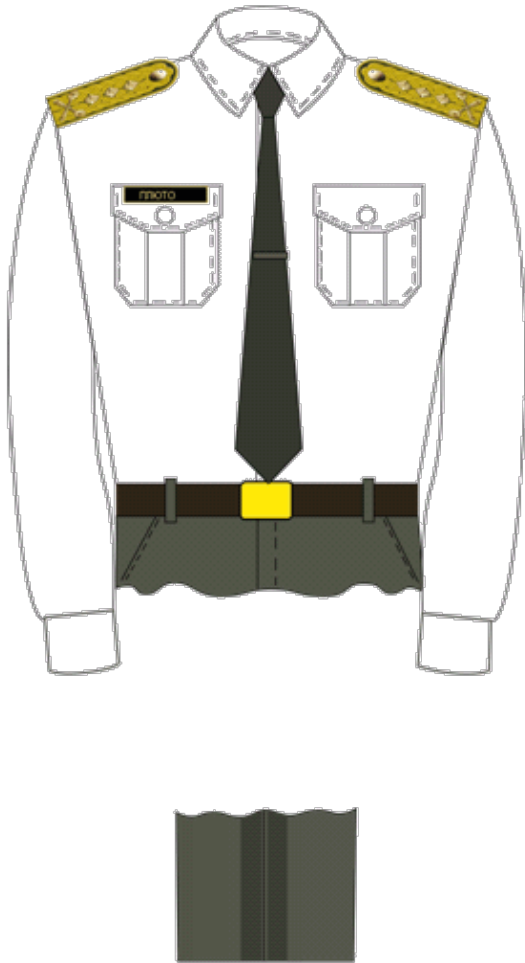
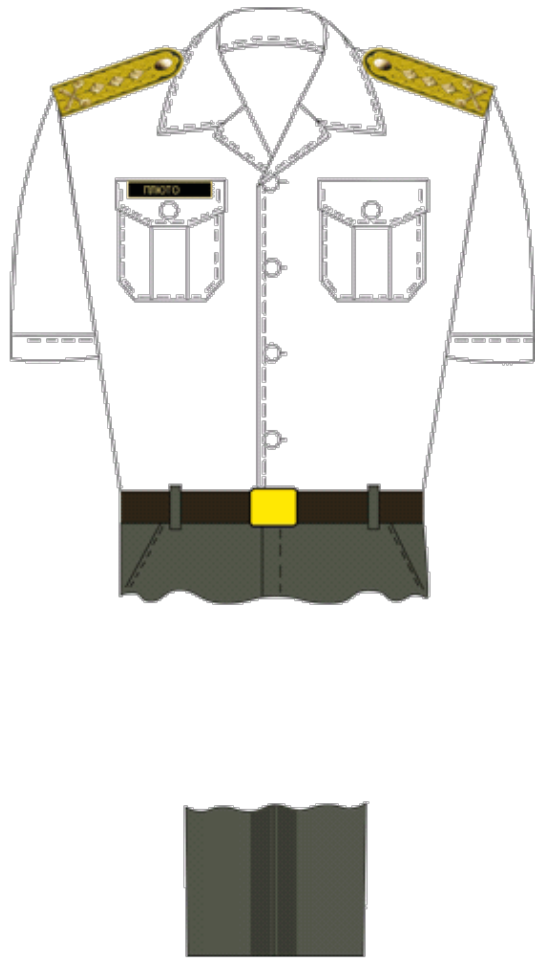

Парадна форма одягу вищого офіцерського складу ПС ЗСУ	
Літній період (кітель) мал. 35	Зимовий період (пальто зимове) мал. 36
	
	
	
	

Повсякденна форма одягу офіцерського, сержантського та рядового складу ПС ЗСУ	
Літній період (сорочка з довгими рукавами) мал. 62	Літній період (сорочка з короткими рукавами) мал. 63
	
	
	
	

III. Військова форма одягу військовослужбовців Десантно-штурмових військ Збройних Сил України

Таблиця 1

Парадна форма одягу вищого офіцерського складу ДШВ ЗСУ	
Літній період (кітель) мал. 65	Зимовий період (пальто зимове) мал. 66
	
	
	
	

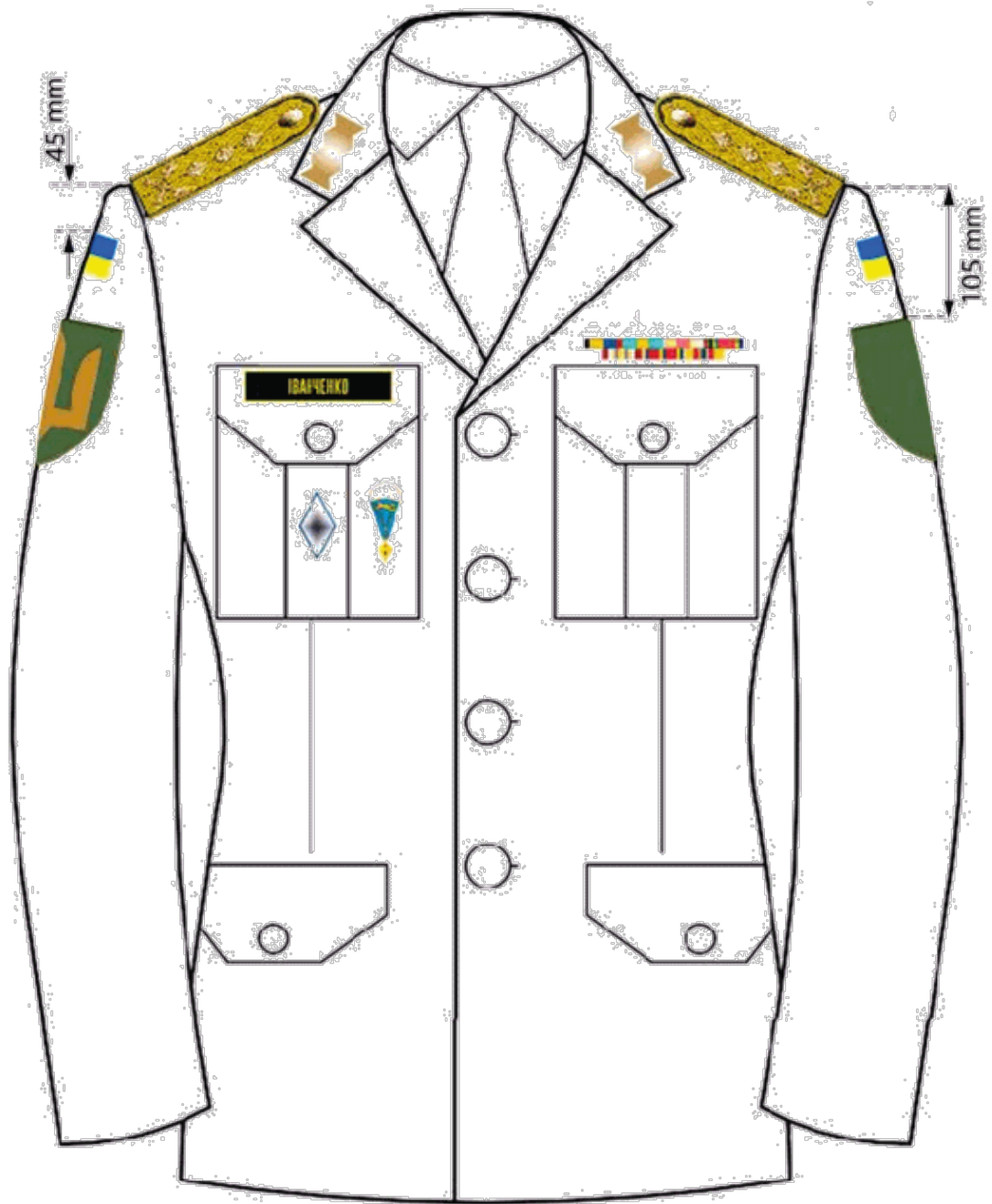
Парадна (парадно-вихідна) форма одягу вищого офіцерського складу ДШВ ЗСУ	
Літній період (сорочка з довгими рукавами) мал. 69	Літній період (сорочка з короткими рукавами) мал. 70
	
	
	

Повсякденна форма одягу вищого офіцерського складу ССО ЗСУ	
Літній період (кітель) мал. 105	Літній період (куртка) мал. 106
	
	
	
	

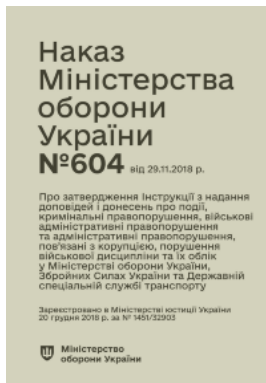
Повсякденна форма одягу вищого офіцерського складу ССО ЗСУ	
Літній період (сорочка з довгими рукавами) мал. 107	Літній період (сорочка з короткими рукавами) мал. 108
	
	
	
	

Віце-адмірал			
			
До літньої парадної форми одягу мал. 24	До повсякденної форми одягу та сорочки мал. 25	Нарукавний знак розрізнення мал. 26	До службової морської форми одягу мал. 27
Генерал-лейтенант			
			
До парадної форми одягу мал. 28	До повсякденної форми одягу та сорочки мал. 29	До польової форми одягу мал. 30	

На парадно-вихідному та повсякденному кітелі генералів Збройних Сил України
мал. 7

Рекомендована література

Наказ МОУ № 604 — Інструкція з надання доповідей і донесень про події, кримінальні, військові адміністративні та адміністративні порушення, пов'язані з корупцією, порушення військової дисципліни та їх облік у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту

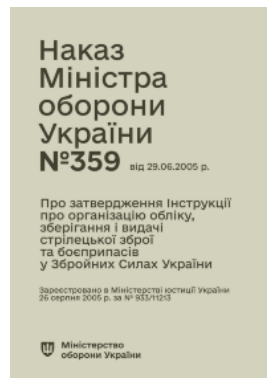
Статути збройних сил України

Наказ МОУ № 280 — Інструкція з організації обліку особового складу в системі МОУ

Наказ МОУ № 440 — Інструкція з обліку військового майна у ЗСУ

Наказ МОУ № 359 — Інструкція про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України

Наказ МОУ № 81 — Порядок списання військового майна у ЗСУ та ДССТ

Перейти до категорії
Накази МОУ

WAR BOOKS
військова література

КУПИТИ